

Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību darba pārskats par 2015.gadu

1.Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ziņām uz 01.01.2016. Salaspils novada iedzīvotāju skaits ir 23340, no kuriem aptuveni 46% norādījuši, ka ir latvieši. Salaspils novadā atrodas 2 vidusskolas, 6 pirmsskolas izglītības iestādes un 2 skolas, kas realizē profesionālās ievirzes izglītības programmas. Bibliotekāros pakalpojumus novadā nodrošina Salaspils novada pašvaldības iestāde **Salaspils novada bibliotēka** (turpmāk tekstā - **Bibliotēka**) un tās struktūrvienības: Dienvidu filiālbibliotēka un Saulkalnes filiālbibliotēka Saulkalnes ciematā, kur Saulkalnes iedzīvotājiem ir pieejami arī Salaspils novada domes Apmeklētāju apkalpošanas centra filiāles pakalpojumi.

No 2005.gada 1.marta **Bibliotēka** veic Reģiona Galvenās bibliotēkas funkcijas un darbojas kā koordinācijas un metodiskais centrs 39 pašvaldību bibliotēkām (atkārtoti akreditēta 2013.gadā, LR KM Bibliotēkas akreditācijas apliecība Nr.256A, 10.05.2013.). Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un to finansēšanu attiecīgajā novadā nodrošina līgumattiecības starp Salaspils novada pašvaldību un 16 Pierīgas novadu pašvaldībām.

Bibliotēkas **misija** - būt par sabiedrības zināšanu bāzi, darbības **mērķis** - veicināt sabiedrības attīstību un izglītību, nodrošinot sakārtotas informācijas pieejamību.

Pārskata periodam **izvirzītie un veiktie** prioritārie **uzdevumi** iestādes darbības mērķa realizēšanai

1. Pilnveidot ilgtermiņa (2015.- 2020.) plānošanas dokumentus (ierosinājumi Salaspils novada Attīstības programmas papildināšanai, komplektēšanas politika).
2. Izstrādāt Pierīgas novadu bibliotēku Novadpētniecības koncepciju.
3. Bibliotēkas popularizēšanas un Domes aktivitāšu atbalsta nolūkos līdzdalība Salaspils novada svētkos.
4. Sadarbības līgumi ar 16 Pierīgas reģiona pašvaldībām un RGB funkciju veikšana 39 publiskajām bibliotēkām.
5. Plānveidīga koordinācija un krājuma inventarizācijas procesa nodrošināšana Pierīgas bibliotēkām.

2.Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

2015. gadā izstrādāta jauna Salaspils novada bibliotēkas Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2015. - 2019. gadam. Krājums tiek komplektēts vadoties pēc izstrādātā dokumenta, kurā noteikti bibliotēkas krājuma veidošanas un saglabāšanas kritēriji.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes lietotāju zināšanu attīstīšanai iezīmē pieprasījumu un piedāvājumu pēc nozaru literatūras, tādēļ 2015. gadā tika pievērsta lielāka uzmanība nozarēm:

- vadības zinības
- filozofija
- sociālā nodrošināšana, sociālais darbs, socioloģija
- Eiropas ģeogrāfija, ceļojumu apraksti.

Bibliotēkas krājuma papildināšanas iespējas nodrošina Salaspils novada pašvaldības piešķirtie budžeta līdzekļi, privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi un Valsts kultūrkapitāla fonda finansējums.

Izvērtējot Salaspils novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas proporcionalitāti ir vērojama sabalansēta un stratēģiski pārdomāta visa veida izdevumu iegāde. Pēdējos gados vērojama lielāka daiļliteratūras un bērnu un jauniešu literatūras iegāde – 60%, savukārt nozaru literatūra - 40%.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikā ir noteikts, ka krājums tiek komplektēts pamatā latviešu valodā~ 65%, krievu valodā- ne vairāk kā 30%, angļu, vācu u.c. svešvalodās~5%.

2015.gadā iegādāto dokumentu sadalījums:

a) pa valodām:

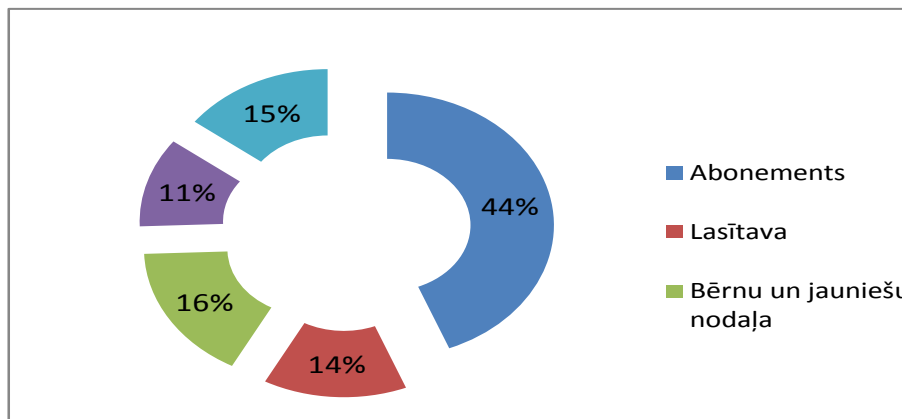
- latviešu valodā – 2209 (75%),
- krievu valodā – 661 (22%),
- citās svešvalodās – 85(3%);

b) pa dokumentu veidiem:

- grāmatas – 2856 eks. (97%),
- audiovizuālie un elektroniskie dokumenti - 84 eks. (2,8%),
- pārējie dokumenti (attēlizdevumi, kartes u.c.) – 15 eks. (0,2%).

Salīdzinot ar iepriekšējo atskaides periodu, vairāk tika iepirktas DVD videofilmas bērnu un jauniešu auditorijai. 2014. gadā tās sastādīja 0,7% no jaunieguvumiem, 2015. gadā - 2,8%.

2015.gada jaunieguvumu sadalījums pa Bibliotēkas struktūrvienībām

Galvenais finansējuma avots Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību krājuma papildināšanai ir Salaspils novada domes finansētais **bibliotēkas budžets**, no kura 2015. gadā iepirkti **1474 eks.** grāmatu un citu informācijas nesēju par **13992,76 EUR** (tai skaitā 35 eks. audiovizuālo un elektronisko resursu par 275,55 EUR).

Salīdzinot ar 2014.gadu (13599,65 EUR) **izlietoto budžeta līdzekļu palielinājums ir nepilni 3%.**

Vadoties pēc Bibliotēkas pieņemtajām vadlīnijām, aptaujāti lasītāji par vēlamajiem preses izdevumiem. **Periodikas iegādei** visām struktūrvienībām iztērēts **5292,84 EUR**, kas ir par 4% vairāk, kā 2014. gadā (5080,65 EUR).

Pašvaldības finansējums krājuma (ieskaitot periodiku) komplektēšanai 2015. gadā **uz 1 iedzīvotāju ir 0,83 EUR, bet uz 1 bibliotēkas lietotāju 5,05 EUR.**

Citi krājuma komplektēšanas avoti:

1. **dāvinājumi** - 1397 eks. par 4659.80 EUR:

- lasītāju un iestāžu, organizāciju 1297 eks. par summu 3972,81 EUR,

- ar LNB Attīstības departamenta BAC starpniecību saņemti 100 eks. no dažādā izdevniecībām par summu 686,99 EUR.

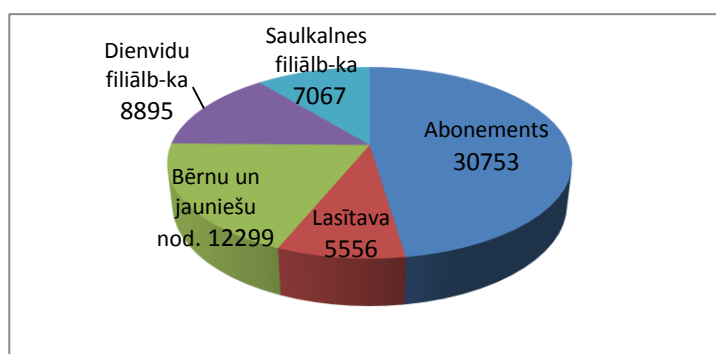
Kā interesantāko un vērtīgāko var minēt *Nacionālā kino centra dāvināto* apjomīgo filmu kolekciju DVD formātā (25 diski), kas tapusi projekta „Latvijas filmu izlase” rezultātā, atzīmējot Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē 2015.gada pirmajā pusē. Izlasē iekļautas 10 spēlfilmas, 16 dokumentālās filmas un 44 animācijas filmas. Filmas grupētas divos hronoloģiskos periodos – klasiskais kino un mūsdienas. Spēlfilmu sarakstā vecākā ir režisora Leonīda Leimaņa filma “Purva bridējs”(1966), jaunākā – Jāņa Norda “Mammu, es tevi mīlu” (2013).

2. projekta līdzekļi – 84 eks. par 717,05 EUR:

- VKKF programmas „Bērnu žūrija” ietvaros saņemti 16 eks. par summu 105,95 EUR,
- Projekta "Augstvērtīga tulkotā un nozaru literatūra bibliotēkās" ietvaros saņemti 68 eks. par 611,10 EUR, no kuriem 34 eks. (305,55 EUR) iekļauti *Rotējošā grāmatu kopā*, kura tiek piedāvāta SBA kārtā visām Pierīgas reģiona publiskajām bibliotēkām.

2015. gadā veikta arī **krājuma rekonplektēšana** - pavisam norakstīti **2836 eks.** dubleti, nolietoti un novecojuši izdevumi, kā arī **1676 eks.** periodiskie izdevumi.

Salaspils novada bibliotēkas visu struktūrvienību **kopējais krājums** **2015. gada beigās** ir **64570 eks.** par summu **265751.87 EUR:**

3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Kopumā 2015.gadā Bibliotēka darbojusies kā multifunkcionāls, izglītojošs un informatīvs pakalpojumu sniedzējs Salaspils novada un apkārtnes iedzīvotājiem un jebkuram interesentam. Daudzi apmeklētāji to atzinuši par savu kultūras centru, citiem tā bijusi sociālās palīdzības vieta, citiem - vieta, kur izglītoties un pavadīt brīvo laiku.

Lasītāju ērtībai notiek informācijas sūtīšana uz e-pastu par grāmatu rezervēšanu. Līdz ar katra jauno grāmatu sūtījuma nonākšanu plauktā lasītājiem tiek piedāvāts pārskatāms jaunieguvumu saraksts. Lasītāji, kuri veselības dēļ nevar apmeklēt bibliotēku, sazinās ar darbiniekiem un vienojas par grāmatu piegādi, kuru nodrošina viņu deleģēta persona vai bibliotēkas darbinieks.

Lai iekļautos grāmatu nodošanas termiņos, arvien biežāk lasītāji izmanto grāmatu nodošanas iekārtu blakus ieejai bibliotēkā. Pēc uzskaites datiem iekārtā vidēji dienā tiek nodotas 14 grāmatas.

Bibliotēkas lasītavā pieejami: interneta pakalpojumi, kopēšana un skenēšana, uzzīņu un informācijas pakalpojumi, apmācības un konsultācijas, izstādes un tematiskie pasākumi, preses un grāmatu krājums, kolekcijas, novadpētniecības materiāli, pašvaldības dokumenti, negrāmatu materiāli, preses klipi, klausītavas resursi, filmu kolekcija, kā arī pieejama grāmatu saņemšana SBA kārtā.

Pārskata gadā lasītavu visvairāk apmeklējušas 2 lasītāju kategorijas - studējošie jaunieši ar konkrētiem pieprasījumiem mācību nolūkos un seniori. Lasītava kā brīvā laika pavadīšanas vieta piesaistījusi mazaizsargāto iedzīvotāju slāni - darba meklētājus, cilvēkus ar īpašām vajadzībām un interneta lietotājus. Īpaša apmeklētāju kategorija bijusi vienreizējie pakalpojumu saņēmēji, arī garāmbraucēji un pilsētas viesi.

Lai palielinātu krājuma pieejamību, arī lasītavas grāmatas tiek izsniegtas līdzņemšanai (izņemot retumus, uzziņu un īpaši dārgus izdevumus).

Žurnālu elektroniskajām versijām izveidoti lietotārvārdi un paroles, kā arī elektroniskā resursa apraksti. E-žurnālu saglabāšana nodrošināta lasītavā izveidotajā e-kioskā.

	Bibliotēka ar bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļu	Dienvidu filiālbibliotēka	Saulkalnes filiālbibliotēka	Kopā
Lasītāju skaits	3093	414	314	3821
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	1301	277	98	1676
Apmeklējumi - fiziskie	34858	3874	2851	41583
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	13710	1187	1011	15908
Apmeklējumi - virtuālie	31217	576	666	32459
Izsniegums	59725	5796	5279	70800
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	17633	923	985	19541
Sniegtas uzziņas un konsultācijas	3567 (t.sk. 65 elektroniskās)	80	102	3749
Iepirkts eks. par pašvaldības budžeta līdz.	1090	179	205	1474
Periodika (nosaukumu sk.)	107 (t.sk. 4 elektroniskās versijas)	15	20	142
Tematiski pasākumi	48	8	14	70
Izstādes	57 (t.sk. 2 ceļojošās no LNB)	20	29	106

2015.gadā (salīdzinot ar 2014.) ir nedaudz **palielinājušies** bibliotekārā darba **rādītāji**:

- reģistrētie lasītāji par ~1,6% (+41)
- fiziskais apmeklējums par ~7,3% (+2812)
- izsniegums par ~5,6 % (+3771)

Pēc būtības to nevar saistīt ar lielāku ļaužu aktivitāti, jo 2015.gadā Bibliotēka bija pieejama visu periodu, bet 2014.gadā katra Bibliotēkas struktūrvienība īslaicīgi bija slēgta inventarizācijas dēļ. **Pozitīva iezīme ir Izsnieguma palielinājums**, kas ir pārsniedzis gan 2013. gada (68424), gan 2012.gada (70053) rādītājus.

Virtuālais apmeklējums pieaug gadu no gada un 2015. tas ir par ~30% lielāks kā 2014.gadā.

Uzziņu un informācijas darbs

Bibliogrāfiskais uzziņu un informācijas darbs organizēts atbilstoši interesentu pieprasījumam un vajadzībām. Tās sniegtas par bibliotēkas pakalpojumiem un to pieejamību, par bibliotēkas krājumu un krājumā atspoguļoto saturu, par informācijas meklēšanu dažādos informācijas resursos.

Uzziņu izpilde balstīta gan uz tradicionālo, gan elektronisko informācijas avotu izmantošanu.

Tradicionālie informācijas resursi

2015. gadā lasītavas krājums papildināts ar **411** izziņoša rakstura grāmatām un unikālu **25** DVD filmu kolekciju.

Ar analītisko aprakstu materiāliem papildinātas **90** tematiskās un **20** novadpētniecības mapes, kopā ap **750** vien.

Rediģētas, pilnveidotas un no jauna izveidotas ar iedalījumu pa tēmām, materiālu hronoloģisko kārtojumu, personību alfabētisko sarakstu, mapju strukturētāku dalījumu **10** preses klipu mapes, kā piemēram: „Raiņa un Aspazijas 150. jubileja”, „Latvijas prezidentūra ES’2015”, „Baltijas valstis”, „Folklorā. Svētvietas” u.c.

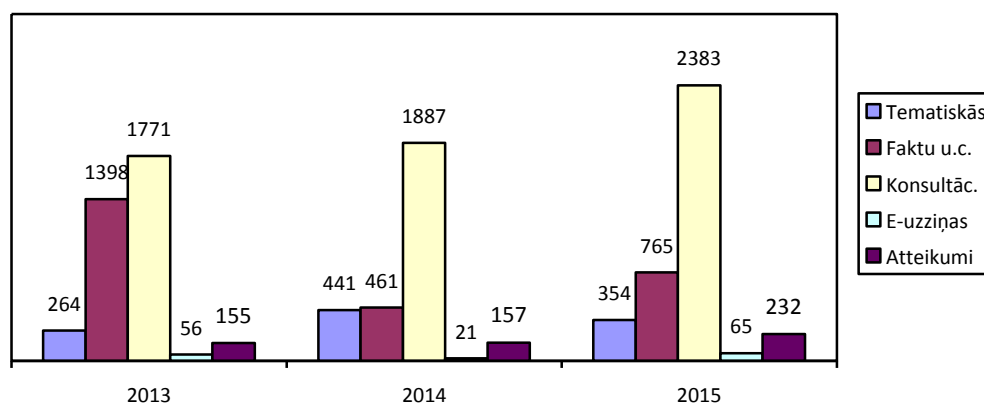
Tematisko mapju izmantojamība salīdzinoši ar iepriekšējo gadu ir pieaugusi, īpaši novadpētniecībā. Kopā tās izmantotas **289** reizes. Uzkrātais uzziņu materiāls radījis labu informatīvo resursu bāzi.

Elektroniskie informācijas resursi

Pārskata periodā visvairāk izmantotās: LNB Analītikas datubāze, LURSOFT- **407** lietotāju meklējumi un ap **2400** sesijas darbiniekiem katalogizācijas procesā (www.news.lv), EBSCO – **2134**, tās ietvaros „Academic Search Complete” kā viens no pasaules lielākajiem visaptverošiem pētniecisko daudznozarju pilna teksta publikāciju apkopojumiem. Praktiski neizmantota bijusi NAIS datubāze, jo pieprasītā informācija sameklēta vietnē www.likumi.lv.

Lielāka datubāzu izmantošana notikusi tajos gadījumos, kad lietotājam izsniegta parole autorizācijai no mājām. Tas sekmējis EBSCO datubāzes izmantošanu izglītošanās procesā.

Bibliogrāfiskās uzziņas un konsultācijas

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2015. gadā daudz pieprasījumu par aktualitātēm sabiedrības dzīvē, notikumiem, pedagogijas un psiholoģijas tēmām, attiecību veidošanu,

ģenētiski modificēto pārtiku, bērnu audzināšanas jautājumiem, novadpētnieciska satura tematiku, informācijas tehnoloģijām, bēgļu jautājumu un globalizācijas procesiem. Apjomīgākie pieprasījumi bijuši studiju darbiem - *Interaktīvās tāfeles izmantošana pirmskolā, Skolotāju riska faktori, Skolas vide un skolēnu veselība, Gruzijas arhitektūras vēsture, Zinātniski-pētnieciskā darba atsauču veidošana, WEB lapu dizaina vērtēšanas kritēriji, Bēru deju tradīcijas, Ceļu satiksme un braukšanas paradumi ES valstīs, Medicīnas instrumentu sterilizāciju u.c.*

Nēmot vērā to, ka 2015.gada otrajā pusgadā tika mainīta koncepcija iedzīvotāju datorapmācībās, sniegto **konsultāciju skaits ir pieaudzis** par nepilniem **35%**.

Bibliotēkas darbiniecēm joprojām bieži nācies konsultēt, apmācīt, uzrakstīt, nosūtīt, sameklēt, saglabāt informāciju, atvērt e-pastu, aizpildīt anketas, reģistrēt apmeklētāju pie ārsta elektroniski, meklēt darbu, palīdzēt nokārtot komunālos maksājumus, pārtulkot, izdrukāt aviobiļetes, veikt teksta formatēšanu, izveidot satura rādītāju kursa darbam, skenēt, kopēt utt.

Palīdzība sniegta arī tiem **apmeklētājiem**, kuri **ar saviem datoriem** ieradusies bibliotēkā, lai instalētu kādu programmu, veiktu dažādus iestatījumus, palīdzētu sazināties ar bērniem ārzemēs. Vairumu no viņiem nācies vienkārši nomierināt, ka viņu datoram „viss kārtībā” - tikai jāzina, kādas opcijas jāveic, kā jādarbojas ar valodas rīkiem u.c.

Veicot Reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas, sniegtas konsultācijas un uzziņas kolēģiem no Pierīgas publiskajām un skolu bibliotēkām, pašvaldību vadītājiem un darbiniekiem, kā arī lasītājiem. Daļa pieprasījumu saņemti un atbildēti administrācijas līmenī. Raksturīgākās tēmas:

krājuma inventarizācijas nepieciešamības pamatojums, Bibliotēkas Nolikums, Bibliotēkas pārcelšana uz citām telpām, Grāmatu iepirkums, par kopēšanas/producēšanas nodokli, statistikas atskaites (finanšu sadaļa, datu uzskaitē u.c.) un teksta pārskati, WebPac virtuālais apmeklējums, tā uzskaitē Google Analytics, informācijas aktualizācija Kultūras Kartē, BIS Skolu Alise pieslēgšana, elektroniskā žurnālu izsniegšana, žurnālu reģistrācija BIS Alise, e-žurnālu apraksti u.c. katalogizācijas noteikumi, bibliotēkas darba laiks atbilstoši MK noteikumiem, plaukta indeksi un to atspoguļojums BIS Alise eksemplāru ziņās, par cirkulāciju, autortiesībām, par novadpētniecības koncepciju, par novada kultūras kanona planšeti utt.

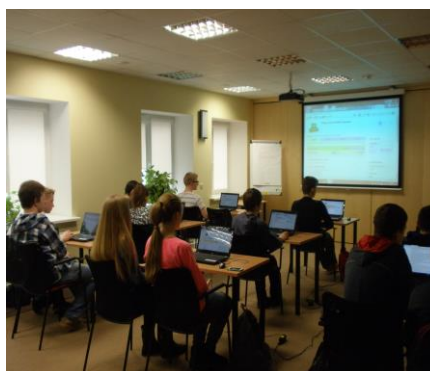
Līdz ar Pierīgas publisko bibliotēku darba procesu pāreju uz BIS „Alise,” ievērojami pieaudzis konsultāciju skaits bibliotēku darbiniekiem par profesionāliem jautājumiem.

Reģistrēti arī atteikumi. Tie pārsvarā saistīti ar konkrēta izdevuma vai eksemplāra neesamību krājumā, kā arī lasītāja laiku/attieksmi - gaidīt materiālus no krātuves vai citām bibliotēkām.

Apmācības

Datorkursi notikuši latviešu un krievvalodīgo grupās tikai 2015. gada 1. pusgadā. Kopā apliecinājumus saņēmuši **20** kursu klausītāji, padziļinātas individuālās konsultācijas noorganizētas **19** klausītājiem. Secinājums: individuālā apmācība ir rezultatīvākā, diemžēl prasa lielus darbinieku resursus.

E-prasmju nedēļā iedzīvotājiem piedāvātas individuālās apmācības „*Internets – īsi un vienkārši!*” Saņemtais jautājumu klāsts no interesentiem bijis visplašākais – e-pasta izveide, darbs ar dokumentiem, sociālo tīklu, EDS un portāla www.piesledzieslatvija.lv lietošana u.c. jautājumi. Valsts zemes dienesta (VZD) prezentācija un praktisks mobilās aplikācijas Kadastrs.lv demonstrējums „*Kadastrs Tavā kabatā*” bijis saistošs gan bibliotekāriem, gan apmeklētājiem.

E-prasmju nedēļas ietvaros Salaspils 1.vidusskolas un Salaspils 2.vidusskolas 10.klases skolēni (30) un pedagogi (3), iepazīstināti ar bibliotēkā pieejamajām - abonētajām un pašu veidotajām datubāzēm un bibliotēkas kataloga WP un Mobilo versiju ar praktisku informācijas meklēšanu dažādos resursos. Profesionālās pilnveides nolūkos bibliotekāri noklausījušies arī Salaspils novada domes datorspeciālista lekciju „Jaunās IKT bibliotēku darbā.”

Kopā e-prasmju nedēļu apmeklējuši vairāk kā **100** interesentu.

SBA (starpbibliotēku abonements) pakalpojumi nodrošināti galvenokārt Pierīgas reģiona bibliotēkām: izsniegtas **28** grāmatas un **188** rakstu kopijas, t.sk. dokumentu elektroniskā piegāde - **12** dokumenti. No citām bibliotēkām saņemti **5** dokumenti. Nozīmīgu materiālu kopa saņemta no Rīgas Stradiņa Universitātes bibliotēkas.

4. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Salaspils novada bibliotēkas Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa (turpmāk – Bērnu nodaļa) ir Bibliotēkas struktūrvienība, kas specializējas Salaspils novada bērnu un jauniešu apkalpošanā. Bērnu nodaļas galvenie uzdevumi ir nodrošināt neierobežotu piekļuvi kvalitatīvai informācijai, veicināt lasīšanu, nodrošināt saturīgu brīvā laika pavadīšanu, izkopt iemaņas un prasmes informācijas tehnoloģiju apguvē.

Bērnu nodaļas lasītāji lielākoties ir Salaspils pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, Salaspils 1. un 2. vidusskolu audzēkņi, kā arī mūsu pakalpojumus izmanto Salaspils vispārizglītojošo skolu pedagogi un skolēni, kas mācās Rīgas skolās.

No Bibliotēkā reģistrētajiem lasītājiem 42% ir bērni un jaunieši. Sadalījums **pa vecumgrupām** ir sekojošs: pirmsskola – 106 lasītāji, 1.-4. klase - 576, 5.-6. klase - 233, 7.-9.klase - 242, vidusskola - 84.

	2014	2015	Kopējā dinamika (+/-)
Lasītāju skaits bērni līdz 18.g.	1214	1301	+87
Apmeklējums bērni līdz 18.g.	11190	13710	+2520
Izsniegums bērni līdz 18.g.	13968	17633	+3665
Datoru izmantošana Bērnu nodaļā	2604	2456	-148
Lasīšanas veicināšanas pasākumi	34	41	+7

Salīdzinot ar 2014.gadu, Bibliotēkā ir **palielinājušies** bibliotekārā darba **rādītāji** darbā ar bērniem un jauniešiem:

- **reģistrēto** bērnu un jauniešu **skaits** pieaudzis par 7%
 - **apmeklējums** - par 22,5%, tas zināmā mērā ir saistīts ar to, ka 2014.gadā Bibliotēka īslaicīgi nebija pieejama lietotājiem (inventarizācija)
 - **izsniegums** palielinājies par 26%.
- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo/jauniešu literatūras krājumu un lasītāju sastāvu**

Krājuma komplektēšana tiek veikta saskaņā ar Salaspils novada bibliotēkas izstrādāto *Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika*, atbilstoši bērnu un jauniešu nodaļas profilam, tā, lai maksimāli apmierinātu Bērnu un jauniešu mērķauditorijas vajadzības. Kārtējo komplektēšanu nodrošina vienu reizi mēnesī. Īpaša uzmanība veltīta skolēnu ieteicamās literatūras sarakstos esošo iespieddarbu nodrošinājumam. Saskaņā ar *Atteikto pieprasījumu* uzskaiti tiek veikta krājuma piekomplektēšanai.

Lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija* kolekcija papildināta arī par Bibliotēkas budžeta līdzekļiem un grāmatas nodrošinātas divos eksemplāros.

Pārskata periodā krājums papildināts ar 490 iespieddarbiem, kas ir 17 % no kopējā jaunieguvumu skaita. Procentuālais sadalījums pa vecumgrupām ir:

- pirmsskolas vecuma bērniem 21 %
- jaunākā skolas vecuma bērniem 29 %
- vidējā skolas vecuma bērniem 19 %
- vecāko klašu skolēniem 21 %
- vecākiem un pedagogiem 10 %.

2015. gadā bērniem un jauniešiem abonēti 20 nosaukumu periodiskie izdevumi.

Ar mērķi efektīvāk apmierināt lasītāju vajadzības, kā arī nodrošināt fondā esošo grāmatu optimālu izmantošanu tiek turpināts darbs pie aprakstu pilnveidošanas e-katalogā atspoguļojot grāmatu saturu.

Skat. arī 2.nodaļā.

- **Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana**

Pārskata periodā Bērnu nodaļā sniegtas **58** tematiskās uzziņas, **53** konsultācijas un **252** faktu uzziņas. Daļa konsultāciju sniegtas darbā ar datoru (dokumenta pārkopēšana un ievietošana Word formātā, informācijas meklēšana u.c). Bērni izrādījuši interesi par šādām tēmām: latviešu folklorā, mitoloģijā, Salaspils un tās vēsture, ģeogrāfija, mode, rakstnieki, latviešu tautas tērpi, nanotehnoloģijas u.c..

Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantots bibliotēkā pieejamais uzziņu krājums un interneta resursi.

Veicinot informācijas izguves prasmes, Bibliotēkas darbinieces apmāca un konsultē skolēnus informācijas meklēšanā internetā, bibliotēkas e-katalogā un abonētajās datubāzēs (Letonika, Lursoft).

No 23. līdz 27. martam E – prasmju nedēļas ietvaros trijām Salaspils 1.vidusskolas 5. klasēm tika novadītas nodarbības, kurās bērni varēja gan teorētiski, gan praktiski apgūt iemaņas strādāt bibliotēkas veidotajās datubāzēs un datubāzē *Letonika.lv*.

Joprojām tiek novērots, ka bērni un jaunieši datorus izmanto vairāk izklaidei, nevis mācībām vai zināšanu ieguvei. Nākas arī secināt, ka vajadzīgo informāciju lietotāji lielākoties meklē internetā nevis grāmatās, jo tā ir ātrāka un ērtāka informācijas meklēšana un sev interesējošās informācijas atlasīšanas iespēja.

- **Pasākumi dažāda vecuma grupām: pirmsskolas vecuma bērniem un vecākiem, jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem, pusaudžiem**

Bibliotēkas darbā būtiski ir veidot motivētu un ieinteresētu lasītāju ar stabilu ieradumu un nepieciešamību lasīt, tāpēc lasīšanas popularizēšanas pasākumi ieņem nozīmīgu vietu Bērnu nodaļas darbā.

2015.gadā Bibliotēkas **Bērnu nodaļa** lasītājiem ir **organizējusi 41** tematisku pasākumu.

Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku	Iepazīstas ar krājumā esošo grāmatu daudzveidību, bibliotēkas struktūru un tās piedāvātajiem pakalpojumiem, bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kā arī tiek izrādītas bibliotēkas telpas	Pirmsskola, 1.kl.	15 ekskursijas 305 bērni
Vispasaules drošāka interneta diena	Informatīvi izglītojošs pasākums <i>„Kopā par labāku internetu!”</i>	Sākumskolas klases 2.-4.kl.	6 pasākumi 123 bērni
E- prasmju nedēļa	Iepazīstināšana ar datu bāzi <i>Letonika.lv un elektronisko katalogu</i>	5.kl	3 nodarbības 77 bērni
Bibliotēku nedēļa	▪ Radošā darbnīca <i>„Smaidi, saule,, siltu smaidu Savam saules bērniņam”</i> ▪ <i>Plašā Apvāršņa</i> konkursa dalībnieku tikšanās	Salaspils 1. vsk. mākslas pulciņš 1.-4.kl.	12 bērni 25 bērni
Dzejas dienas	Raiņa un Aspazijas jubilejas gadam veltīti muzikāli pasākumi ▪ <i>„Jāj pa ceļu pasaciņa”</i> ▪ <i>”Mēs visi nestipri bez mīlas”</i> Konkursa <i>„Uzzīmē ilustrāciju J.Raiņa vai Aspazijas dzejolim!”</i> laureātu apbalvošana	1.-4.kl. 6.- 12.kl.	2 pasākumi 66 bērni 52 bērni
Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa	▪ <i>Krēslas stunda</i> pusaudžiem ▪ <i>Rīta stunda</i> mazākajiem lasītājiem	5.-9.kl. 4.kl.	17 bērni 25 bērni
Plašā Apvāršņa konkurss jauniešiem lasītājiem	▪ 1. kārtas organizēšana ▪ Reģionālais konkursa pusfināls ▪ Veiksmīgāko 29 konkursa dalībnieku un atsaucīgāko skolotāju sveikšana	1.-9.kl.	apm. 60 bērni vairāk kā 45 bērni 25 bērni un 6 skolotājas
Lasīšanas veicināšanas programmas Bērnu / jauniešu žūrija aktivitātes	Tikšanās notiek skolēnu brīvlaikos. Pārrunas par izlasīto, <i>prāta vētras</i> , spēles u.c. aktivitātes ▪ Noslēguma pasākums – tikšanās ar rakstnieku M. Runguli (marts) ▪ Ekskursija- Īles nacionālais partizānu bunkurs. <i>Niedru lijas</i> – viduslaiku izklaidis (maijs) ▪ Tematiska tikšanās- Kr.Barons, Latvju rakstu zīmes un svečturīšu veidošana, akmentiņu apgleznošana	1.-12.kl	18 bērni 30 dalībnieki

	(oktobris) ▪ Ziemassvētku pasākums Piparkūku cepšanas meistardarbnīca (decembris)		20 bērni 20 bērni
Konkurss „Uzzīmē ilustrāciju J.Raiņa vai Aspazijas dzejoliem!”	▪ Konkursa izsludināšana no 01.03. līdz 31.05. ▪ Zīmējumu izvērtēšana (jūnijs) Iesūtīti 123 darbi ▪ 1.kārtas uzvarētāju darbu izstāde (33 labākie) Apmeklētāji balso par savu favorītu (nobalsoja 177 b-kas apmeklētāji) ▪ Laureātu apbalvošana 1.,2.,3. vietas un Simpātiju balvas ieguvēji.	1.-12.kl.	
Acones sociālā centra bērnu zīmējumu izstāde	▪ Izstādes atklāšana 7.08. Skatāma 7.08.- 12.09. ▪ Izstāde „Rudens atspulgi” 04.12.2015 - 08.01.2016		

Regulāri tiek piedāvāta ekskursija - „**Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku**”, kuras aktīvi izmanto Salaspils pirmsskolas izglītības iestādes un Salaspils 1. vidusskolas 1. klases. Pavisam ir novadītas 15 ekskursijas un bibliotēku apmeklējuši 305 bērni, kuriem bija iespēja uzzināt par krājumā esošo grāmatu daudzveidību, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, lietošanas noteikumiem, kā arī tika izrādītas bibliotēkas telpas.

No 2002.gada Bērnu nodaļas neatņemama sastāvdaļa ir lasīšanas veicināšanas programma **Bērnu un jauniešu žūrija**. Šajā lasīšanas maratonā piedalās ne tikai Salaspils vidusskolu audzēkņi, bet arī tie bērni, kuri mācās Rīgas skolās. Šai interešu grupai tiek rīkotas tikšanās un organizēti dažādi pasākumi:

28. februārī, Ķīpsalas izstāžu centrā Baltijas Grāmatu svētku laikā tika svinēti lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija 2015* lasīšanas maratona noslēguma pasākums „Lielie lasīšanas svētki”, kurus apmeklēja arī Bibliotēkas labākie *Bērnu un jauniešu žūrijas* eksperti.

20. martā notika *Bērnu un jauniešu žūrijas* noslēguma pasākums, kurā bērniem bija iespēja tikt ar latviešu rakstnieku Māri Runguli.

Tikšanās ar Māri Runguli

Maija vidū čaklākie un aktīvākie Salaspils un Saulkalnes lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija* dalībnieki devās ekskursijā uz Zebreni, kur apmeklēja rakstnieka Māra Runguļa grāmatā „Lapsu kalniņa mīklas” aprakstīto Īles nacionālo partizānu bunkuru un tālāk devās uz Jaunpili, lai iepazītos ar viduslaiku tradīcijām.

Bērnu un jauniešu žūrijas ekskursija uz Īles nacionālo partizānu bunkuru
 30. oktobrī, skolēnu rudens brīvlaikā, notika *Bērnu un jauniešu žūrijas* ekspertu kārtējā tikšanās. Pasākuma laikā bērni tika iepazīstināti ar Dainu tēva - Krišjāņa Barona dzīves gaitām. Lai labāk izprastu mūsu tautas kultūru, ekspertiem tika pastāstīts par senajām latvju zīmēm un to nozīmi. Pasākuma turpinājumā klātesošie varēja iemēģināt roku zīmējot latvju simbolus uz akmentiņiem un veidojot gaismas laternas.

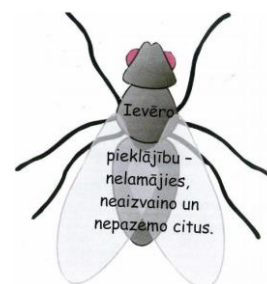
Bērnu un jauniešu žūrijas ekspertu radošā darbnīca

Pirms pašiem Ziemassvētkiem *Bērnu un jauniešu žūrijas* bērni tika aicināti darboties Piparkūku cepšanas meistardarbnīcā.

- **Vispasaules drošāka interneta dienas** ietvaros Bērnu nodaļā notika 6 informatīvi izglītojoši pasākumi "Kopā par labāku internetu!", kurus apmeklēja Salaspils 1. vidusskolas sākumskolas klases, kopā 123 skolēni un viņu skolotājas. Pasākuma gaitā tika spriests - ko nepieciešams darīt, lai internets būtu draudzīgs bērniem un, kā izvairīties no apdraudējumiem tajā. Tika pārrunātas tēmas par tīmekļa etiķeti un sociālo tīklu lietošanu. Bērni labprāt dalījās pieredzē par interneta lietošanu un piedalījās diskusijā par dažādām situācijām sociālajos tīklos.

Internetā ievietoto informāciju mēdz dēvēt par tīmekli, tāpēc radās doma izveidot stilizētu *Tīklu*, ar kura palīdzību bērniem ir iespēja nostiprināt savas zināšanas spēlējot spēli - izvēloties apgalvojumus un sasaucoties ar pasākuma tēmu „Kopā par labāku internetu!”. Tie (apgalvojumi) bija noformēti uz krāsainiem kukainīšiem, kurus vajadzēja izvietot *Tīklā*.

Runājot ar bērniem, tika secināts, ka par drošību internetā ir jārunā pēc iespējas agrāk, jo ir daudz situāciju, kas var apdraudēt viņu drošību un par kurām viņi neaizdomājas.

- **Bibliotēku nedēļas** ietvaros Bērnu nodaļā bērniem bija iespēja darboties radošajā darbnīcā, kurai tika dots nosaukums, izmantojot Raiņa dzejas rindas „Smaidi, Saule, siltu smaīdu Savam saules bērniņam!”. Ikviens varēja izkrāsot, izveidot no plastilīna, papīra vai citiem materiāliem savu *Saulīti*.

22. aprīlī Bibliotēkā viesojās Salaspils 1. vidusskolas vizuālās mākslas pulciņa bērni ar skolotāju Guntu. Skolotāja bija sagatavojusi trīs paraugus, un bērni varēja izvēlēties, kuru *saulīti* izgatavot.

Radošā darbnīca „Izgatavo saulīti”

- Arī 2015. gadā Bērnu nodaļā tika brīnišķīgi pavadīti ikgadējie **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas** pasākumi. Gada vistumšākajā laikā Ziemeļvalstu un Baltijas valstu bibliotēkās vienlaicīgi tiek iedegtas sveces un lasīta kopīgi izvēlēta grāmata. Šī gada tēma – DRAUDZĪBA. Divas dienas notika lasījumi no dažādām ziemeļvalstu autoru grāmatām, vērtēta draudzība, līdzpārdzīvotas pusaudžu problēmas, izaicinājumi un nelaimīga iemīlēšanās. Abu pasākumu noslēgumā gan jaunieši, gan sākumskolas bērni veidoja *Draudzības aprocītes*, ko uzdāvināt sev un draugam. Bija patīkami skatīties, kā ar aizrautību un interesi tiek pītas krāsainas un skaistas aprocītes, izmantojot dažādu diegu krāsu kombinācijas.

Vēl lielāks prieks, ka pēc lasījuma klausītājs pasaka: ”Es noteikti gaidīšu, kad tiks izdota grāmata, jo vēlos to izlasīt.”

Draudzības aproču veidošana

- 2015. gads - **Raiņa un Aspazijas jubilejas gads**. Atzīmējot abu dižgaru 150. jubilejas gadskārtu, visā valstī un arī bibliotēkās notika daudz un dažādi radoši pasākumi. Salaspils novada bibliotēkā Raiņa un Aspazijas zīmē aktivitātes aizsākās ar Latvijas Nacionālā bibliotēkas un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes izsludināto **Plašā Apvāršņa konkursu** jaunajiem lasītājiem. Aktualizējot abu rakstnieku darbus un dzīvesstāstus bērnu lasīšanas pieredzē, bibliotēkas un skolas visā Latvijā tika aicinātas piedalīties šajā projektā.

Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Salaspils 1. vidusskolu organizēja *Plašā Apvāršņa* konkursa 1. kārtu, kurā piedalījās vairāk kā 60 bērni. Konkursa dalībnieki rakstīja pārdomas par tēliem rakstnieku darbos, ilustrēja dzejoļus, veidoja scenāriju animācijas filmai, kā arī radija karogus Rainim un Aspazijai.

7. aprīlī **Salaspilī** tika aizvadīts pirmais **reģionālais (Rīga un Pierīga) *Plašā Apvāršņa* konkursa pusfināls**. Konkursa otrajā kārtā 45 dalībnieki prezentēja savu izveidoto karogu. Liels prieks bija redzēt tik daudz radošās idejas un dzirdēt interesantas domas par rakstniekiem un viņu darbiem. Bērniem vajadzēja veikt arī zināšanu pārbaudes testu par Raini un Aspaziju. Pasākuma laikā konkursa dalībniekiem bija iespēja tikties ar dzejniecēm Ingu Gaili un Inesi Zanderi.

Turpinot veiksmīgi aizsāko – martā Salaspils novada bibliotēkas Bērnu nodaļa **izsludināja konkursu „Uzzīmē ilustrāciju Raiņa vai Aspazijas dzejolim!”**.

Līdz maija beigām bērni varēja izpausties, radot jaukus zīmējumus savam izvēlētajam dzejolim. Izvērtējot iesniegtos 123 bērnu darbus, žūrija 1. kārtai izvirzīja 33 labākos zīmējumus, par kuriem visu vasaru varēja balsot bibliotēkas apmeklētāji, izvirzot nominācijai *Simpātiju balva*. Konkurss vainagojās ar laureātu apbalvošanu Dzejas dienu svinībās.

24. aprīlī Salaspils novada bibliotēkā tikās bērni, kuri piedalījās konkursā „Plašais apvāršnis”. Par veiksmīgu dalību konkursā 29 bērni saņēma pateicības rakstus un veicināšanas balvas.

Pasākumu dinamika savu augstāko punktu sasniedza septembrī – svinot **Dzejas dienas**. Bērniem un jauniešiem tika rīkoti Raiņa un Aspazijas dzejai veltīti literāri muzikāli pasākumi - „*Jāj pa ceļu pasaciņa*” un „*Mēs visi nestipri bez mīlas*”, kurus vadīja salaspilieši jaunieši Jana Kolbina un Aleksandrs Tuguševs. Sākumskolas skolēniem Jana lasīja abu dzejnieku dzejoļus un paralēli izspēlēja vārdu spēli, kurā rindu pa rindai veidojās Aspazijas dzejolis „Pasaciņa”. Aleksandrs muzikāli paspilgtināja dzejas vārdus un pasākuma noslēgumā visi kopā nodziedāja dziesmiņu „Dzied circenītis aizkrāsnē”.

Savukārt otrajā pasākumā apmeklētāji tika aicināti iekāpt improvizētā vilcienā Dubulti- Rīga un doties neaizmirstamā braucienā, kurā varēja klausīties Raiņa un Aspazijas mīlestības vēstulēs un dzejā. Klausoties Aleksandra klavieru spēlē, saproti, ka mūzika ir sirds un mīlestības valoda. Pasākuma turpinājumā tika sveikti konkursa „Uzzīmē ilustrāciju Raiņa vai Aspazijas dzejolim!” uzvarētāji. Ar pateicības rakstiem tika teikts paldies arī visiem 33 pirmās kārtas uzvarētājiem, kā arī skolotājiem, kuras bija atsaucīgas un ieinteresēja bērnus lasīt dzeju un piedalīties konkursā.

Dzejas dienu pasākums

Popularizējot literatūru un bibliotēkas krājumu, aizvadītajā gadā Bērnu nodaļas apmeklētājiem tika piedāvātas 29 literatūras un tematiskās izstādes. Jubilāriem veltītas grāmatu izstādes: latviešu literātiem A. Saksei, G. Repšei, M. Rungulim, jaunajai rakstniecei L. Dreizei, Latvijas animācijas pamatlicējam Arnoldam Burovam. Atzīmējot Raiņa un Aspazijas 150. jubilejas gadskārtu, Bērnu nodaļā tika izveidota latviešu dižgariem veltītā literatūras izstāde, kā arī izsludināts konkurss „Uzzīmē ilustrāciju Raiņa vai Aspazijas dzejolim!” un labāko 33 dalībnieku darbi tika izlikti izstādē, kura bija skatāma visu vasaru.

2015. gadā Bērnu nodaļā eksponētas arī divas Acones sociālā centra bērnu darbu izstādes – vasarā bibliotēkas apmeklētāju acis priecēja jauno mākslinieku zīmējumu ekspozīcija, bet Ziemassvētku noskaņojumu palīdzēja radīt mazo aconiešu rokdarbi no dabas materiāliem.

Dienvidu filiālbibliotēkā 2015. gadā bērniem un jauniešiem tika organizēti šādi pasākumi:

- Droša interneta nedēļā no 9.-14.02. pasākums „Kopā ar labāku internetu,” kurā tika vērsta uzmanība par drošu darbošanos sociālajos tīklos un interneta vidē.
- No 16.-20. martam notika **E-prasmju nedēļas pasākumi**, kurā dalībnieki tika aicināti reģistrēties dalībnieku skaitītājā, iepazīstināti ar Pierīgas novadu bibliotēku kopkatalogu, informēti par portāla www.latvija.lv izmantošanu.
- **Bibliotēku nedēļa** no 20.-30.aprīlim bija veltīta Raiņa un Aspazijas gadam ar informatīvu izstādi un lasītāju iesaisti veidojot izstādi “Mans Raiņa citāts.”
- **Ziemeļvalstu nedēļā** no 9.-14. novembrim tika veidota izstāde „Ziemeļvalstu teiksmas” un organizēti vairāki pasākumi: krēslas stundas lasījums “Sāga par Egilu” pusaudžiem un pieaugušajiem; rīta stundas lasījumos PII “Saime” bērniem tika lasīti fragmenti no L. Bikšes grāmatas “Esi mans draugs.” Tos kopumā apmeklēja 78 bērni.

Saulkalnes filiālbibliotēkā 2015. gadā kopdarbībā ar PII Daugaviņa notika:

- **6 bibliotēkzinības** stundas, kurās ar bibliotēku iepazīnās 24 pirmskolas vecuma bērni. Ir patīkami, ka pēc šīm nodarbībām kaut viens bērns ir stāstījis mājās par bibliotēku un arī atvedis kādu no vecākiem, lai kļūtu par lasītājiem.
- Aprīlī bērni pulcējās bibliotēkā uz **pasākumu „Mazā sirmā kumeliņā”** par godu dzejnieces Aspazijas jubilejai.
- Septembrī Bērni nāca iepazīties ar **izstādē „Dažādas ābece”** izstādītajām ābecītēm. Bērni uzzināja, ka ir ne tikai ābece no kuras mācās lasīt, bet ir arī *Volejbola ābece*, *Šaha ābece*, puisiem un tēviem *Makšķernieku ābece*, meitenēm, mammām un vecmāmiņām *Veselīga uztura ābece*, *Kūku ābece* un *Vangas ābece*, bet pašiem bērniem visvairāk ieinteresēja *Vecā Stendera Bildu ābice*, *Uzvedības ABC* un *Labas uzvedības ābece*. Uz jautājumu ar ko atšķiras viena grāmata no otras, skanēja atbilde: viena ir Labas uzvedības grāmata un otra ir Ļoti labas uzvedības grāmata.
- **Dzejas svētki** Saulkalnes mazajiem lasītājiem notika oktobrī, kad PII Daugaviņa audzēkņiem bibliotēkas vadītāja noorganizēja **tikšanos ar dzejnieci Inesi Zanderi**. Bērni bija sagatavojuši apsveikumu no dzejnieces dzejoļu krājuma „Iekšīņa un āriņa”, savukārt dzejniece bērnus iepazīstināja ar grāmatas „Kā lupatiņi mainījās,,

personāžiem: cimdīņu, zeķīti, lakatiņu un spilventiņu, kuri bija atbraukuši līdzī. Pasākuma nobeidumā visiem bija iespēja noskatīties filmiņu „Kā lupatiņi precējās”. Pasākumā piedalījās 60 bērni un audzinātājas.

Bērnu sveiciens dzejniecei

Mazie lupatiņi atdzīvojušies dzejnieces rokās

- 11. novembrī **Ziemeļvalstu bibliotēkas nedēļas** ietvaros notika pasākums „Draudzība ziemeļvalstīs”. Pielāgojoties auditorijai tika izvēlēts lasīt un stāstīt par leduslācēna Illes draudzību un piedzīvojumiem no grāmatas „Leduslācēns Ille”, kā arī kopīgi izveidots draudzības sniegpārslu aplis. 12. novembrī bērni vecumā no 11-15 pulcējās bibliotēkā lai kopā lasītu un pārrunātu Marjūnas S. Šelnesas grāmatas „Raksti smiltīs,, fragmentus. Pēc pasākuma dalībnieki ierosināja tuvākajā laikā atkārtot kopā sanākšanu un izvēlētu fragmentu lasīšanu. Pasākumos piedalījās 35 bērni.

Ziemeļvalstu nedēļas lasījumi

- Decembra sākumā Latvijā ieradās ***Grega dienasgrāmatas*** autors ***Džefs Kinnijs***, bet pirms tam Zvaigzne ABC kopā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku izsludināja konkursu, kurā aicināja atsaukties skolu un bibliotēku Bērnu un jauniešu žūrijas ekspertus piedalīties plakātu konkursā. Iniciatīvu izrādīja arī Saulkalnes Džefa Kinnija un Gega dienasgrāmatas fanes un konkursam iesniedza plakātu „Kontrabasa nodarbība” un izpelnījās iespēju klātienē skatīt pasauleslaveno bērnu grāmatu autoru.
- **Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri attiecībā uz šīm mērķgrupām. Sadarbības vērtējums**

Veiksmīgi tiek praktizēta sadarbība ar Salaspils pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām. 2014.gadā tika aizsākta jauka sadarbība ar Salaspils jauniešu organizāciju *Zibsnis*, kura veidojas pateicoties vienas vai otras puses iniciatīvai un entuziasmam. Tas ir nepārtraukts darbs, lai uzturētu pastāvīgu un pozitīvu saikni.

- **Veiksmīgākā lasīšanas veicināšanas aktivitāte**

Aizvadītajā gadā sekmīgi tika **realizēts pasākumu cikls** saistībā ar *Raiņa un Aspazijas jubilejas gadu*, kura ietvaros Salaspils novada bibliotēka organizēja:

- Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes izsludināto *Plašā Apvāršņa konkursu* Pierīgā, un piedalījās Rīgas un Pierīgas reģionālā pusfināla rīkošanā;
- konkursu „*Uzzīmē ilustrāciju Raiņa vai Aspazijas dzejolim!*”
- un novadīti trīs Dzejas dienas pasākumi ar jauno radošo salaspiliešu piedalīšanos.

Kā veiksmīgu jāmin arī čaklāko Salaspils un Saulkalnes *Bērnu un jauniešu žūrija* aktīvāko dalībnieku ekskursiju uz Īles nacionālo partizānu bunkuru, kas aprakstīts Māra Runguļa grāmatā „Lapsu kalniņa mīklas”.

- **Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā. Vajadzības**

Bērnu nodaļas darbinieces ir apmeklējušas Latvijas Nacionālās bibliotēkas organizēto Pavasara konferenci bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem **”Saulē pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestības”**. Apmeklēti profesionālās tālākizglītības kursi: „Google un citu bezmaksas tiešsaistes rīku izmantošana darba vidē”, kā arī Pierīgas novadu bibliotekāriem organizētie semināri un pieredzes apmaiņas brauciens.

11. un 12. Jūlijā Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļas vadītāja piedalījās Latvijas nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra un Nīderlandes IBBY nodaļas organizētajā pieredzes apmaiņas braucienā uz zinātnes centru *Z(in)oo* Cēsīs un *Lotes ciemu* Igaunijā. Šajā braucienā tika uzaicināti bibliotekāri, kuri visaktīvāk iesaistījās karnevāla gājiena “Gribu iet uz bibliotēku” organizēšanā savā reģionā un Vecāku žūrijas čaklākie lasītāji tēvi, elektroniskās balsošanas uzvarētāji, ar savām ģimenēm.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Novērojumi liecina, bērni ir ļoti noslogoti skolās un ārpusskolas nodarbībās (tiek piedāvātas plašas iespējas pavadīt brīvo laiku interešu pulciņos, mūzikas un mākslas skolā, sporta skolā un sporta namā), līdz ar to gan bibliotēkas apmeklējumam, gan grāmatu lasīšanai atliek maz laika. Arī bērnu vecāki diemžēl ir ļoti noslogoti, bet varbūt tomēr trūkst motivācija, lai atrastu laiku ar bērniem apmeklēt bibliotēku.

Ikdienas darbā ir novērots, ka bērni ir nedaudz kūtri un neizlēmīgi, līdz ar to bibliotekāriem jābūt ļoti radošiem un aktīviem, lai ieinteresētu viņus apmeklēt bibliotēku. Joprojām aktuāls jautājums ir par bērnu un jauniešu uzvedības problēmām bibliotēkā.

5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Salaspils novada bibliotēkas mājaslapa www.biblioteka.salaspils.lv:

- informē iedzīvotājus par bibliotēkās aktualitātēm – pasākumiem, notikumiem u.c. aktivitātēm
- nodrošina pieeju saitēm uz citām tīmekļa vietnēm
- piedāvā pieeju Bibliotēkas veidotajiem katalogiem un datubāzēm:
 - autorizētiem lietotājiem nodrošina iespēju pagarināt izsnieguma termiņu un pasūtīt eksemplārus
 - neautorizētiem lietotājiem publisku pieeju informācijas izguvei, kā arī WebPAC Mobilo versiju, kurā saskarne ir pielāgota visiem viedtālrunu veidiem: *iPhone*, *Android*, *Windows Phone*. Ievadot WebPAC kataloga adresi, notiek automātiska klienta ierīces veida noteikšana

- papildināta sadaļa **Periodika** ar visās Bibliotēkas struktūrvienībās pieejamo 2015.gada laikrakstu un žurnālu sarakstu.

2016.gadā plānots pilnveidot bibliotēkas mājaslapu.

Pierīgas novadu bibliotēku virtuālo kopkatalogu veido:

Salaspils novada bibliotēkas veidotās datubāzes

Elektroniskais katalogs

Par Pierīgas novadu publisko bibliotēku **elektronisko kopkatalogu** atbildīga ir Salaspils novada bibliotēka, nodrošinot datu atbilstību nozares standartiem un normatīvajiem dokumentiem.

Pārskata periodā:

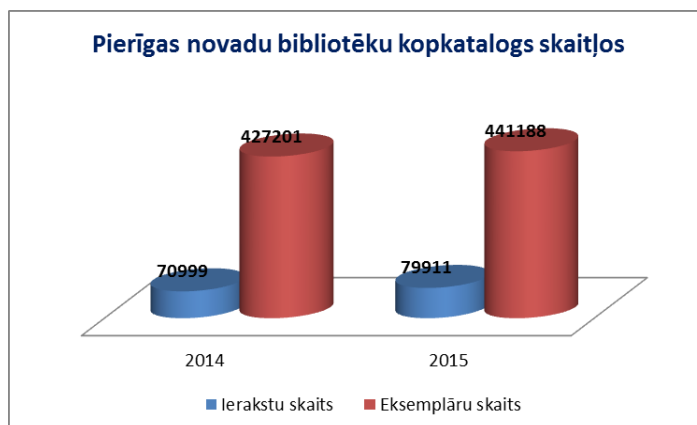
- veikts sistēmas nodrošinājums darbā ar BIS ALISE **i-bibliotēkām** - uzturēta kataloga ierakstu kvalitāte un nodrošināta bibliotēkāju apmācība (bibliogrāfiskais apraksts) un konsultāciju sniegšana
- **veidoti ieraksti un pievienoti 537 eksemplāri 3 bibliotēkām**, kurām nav BIS ALISE licence (Sējas novada bibliotēkas (2), Sidgundas bibliotēka)
- **pievienotas BIS ALISE 4 skolu bibliotēkas** (Ropažu vidusskolas informatīvi metodiskais centrs – bibliotēka, Mārupes pamatskolas bibliotēka, Garlība Merķeļa Lēdurgas pamatskolas bibliotēka, Upesleju internāt- pamatskola - rehabilitācijas centra bibliotēka) un **1 publiskā bibliotēka** (Sējas novada bibliotēka)
- izveidoti **6 Periodikas fondi**
- **5 bibliotēkām** (Sauriešu bibliotēka, Jaunolaines bibliotēka, Saulkrastu bibliotēka, Upesciema bibliotēka, Gaismu bibliotēka) nodrošināta iespēja attāliem lietotājiem pasūtīt, rezervēt un lūgt pagarinājumu WebPAC
- **9 bibliotēkās veikta krājuma pārbaude (inventarizācija)**, lai salīdzinātu krājumā esošos iespieddarbus un citus dokumentus ar bibliotēkas uzskaites dokumentiem (Sauriešu bibliotēka, Mārupes bibliotēka, Jaunolaines bibliotēka, Vangažu vidusskolas bibliotēka, Saulkrastu bibliotēka, Upesciema bibliotēka, Gaismu bibliotēka, Olaines bibliotēka un Garkalnes bibliotēka).

Inventarizācijas Pierīgas novadu publiskajās un skolu bibliotēkās tiek īstenotas plānveidīgi: veikti sagatavošanās priekšdarbi, apzinātas bibliotēku tehniskās iespējas, piedāvāti portatīvie datori un svītrkodu lasītāji, kā arī Informācijas un resursu nodaļas darbinieki brauc uz vietas un ierāda darbu ar inventarizācijas programmu. Inventarizācijas

procesā bibliotēkām lielākās problēmas sagādā rezultātu apkopošana, salīdzināšana ar bibliotēkas SUG 3.daļu, grāmatvedības datiem un BIS ALISE krājuma stāvokli, kā arī Inventarizācijas akta formas aizpildīšana.

Bibliotēkām, kuras beigušas rekatalogizācijas procesu, tiek veidoti Periodikas fondi, lai atvieglotu bibliotekāros darba procesus, jo ir pieejams sadalījums pa fondiem, uzskaites kritērijiem (krājuma stāvoklis). Tāpat šīs bibliotēkas uzsāk izdevumu rezervēšanu elektroniskajā katalogā.

Dati Reģiona kopkatalogā (visi dati uz 31.12.2015.):

1. Kopējais ierakstu skaits **79911** (ierakstu skaits ir palielinājies par 8912 vienībām).
2. Kopējais eksemplāru skaits (monogrāfiskie eksemplāri) **441188** palielinājies par 13987 eks.
3. Kopējais periodisko izdevumu eksemplāru skaits **44498**
4. Salaspils novada bibliotēkas ieraksti ar eksemplāriem - **48511** (palielinājies par 5320 vienībām)
5. Kopējais ierakstu skaits **Autoritātajā datubāzē 16475** (papildināta ar 1148 ierakstiem)
6. Kopējais **Lasītāju datubāzes** skaits **29756** (papildināta ar 4083 ierakstiem)

Pierīgas novadu bibliotēku kopkataloga skaitļi turpina palielināties, jo pievienojušās jaunas kopkataloga dalībnieces (pārskata periodā tās ir 5 bibliotēkas). Ropažu novadā Kākcima bibliotēka reorganizēta par Ropažu novada bibliotēkas ārējo izsniegšanas punktu. Līdz šim Salaspils novada bibliotēka kopkatalogā vienoja Kākcima bibliotēkas jaunieguvumus un rekatalogizētos izdevumus.

Autoritātajā datubāzē Salaspils novada bibliotēka, saskaņā ar izstrādāto Novadpētniecības koncepciju (2015), veido katram novadam (atbilstoši bibliotēkas pieprasījumam) nozīmīgākos 5 autoritātos ierakstus (personai, institūcijai, vietvārdam u.c.). Autoritāti priekšmetam (650) bibliotēkas neveido, bet izmanto LNB ierakstus.

Lasītāju datubāze lietotāju skaits ir palielinājies par 4083. Pārskata periodā 4 skolu bibliotēkas uzsāka darbu BIS ALISE, lai pēc rekatalogizācijas uzsāktu automatizētu lietotāju apkalpošanu.

Novadpētniecības datubāzē kopējais ierakstu skaits ir **23507** (dati uz 31.12.2015.). Pārskata periodā **Novadpētniecības datubāze** papildināta par **1977** ierakstiem (t.sk. Pierīgas novadiem – **1377**), tas ir aptuveni 2,8 reizes vairāk kā 2014.gadā, jo 5 publiskās bibliotēkas (Babītes novada bibliotēka, Ropažu novada bibliotēka, Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēka, Carnikavas un Ādažu bibliotēka) piedalās datubāzes veidošanā.

Bibliotēka ir pievienojusi 121 ierakstu par LTF aktivitātēm Rīgas reģionā (bij. Rīgas rajonā).

Turpināts darbs ar rakstu izvērtēšanu un atlasīti par 17 Pierīgas novadiem. Pārskata periodā bibliotēkām ir nodotas 188 rakstu kopijas, kuras ir pieejamas Novadpētniecības datubāzē. Paralēli norit arī digitalizācijas process: izvērtēti materiāli un noteikta prioritāte vietējās nozīmes laikrakstam - "Salaspils Vēstis", ieskenēti 469 avīžu numuri jeb 2021 lapa par periodu 1996.-2009.gads.

Analītiskās datubāzē kopējais ierakstu skaits ir **8285**. Pārskata periodā datubāze papildināta ar **604** ierakstiem + kopijas preses klipu mapēs. Ierakstu skaits samazinās. Lai novērstu informācijas dublēšanos notiek tradicionālo resursu izvērtēšana pārejai uz digitālajiem.

Bibliotēkas lietotājiem tiek piedāvātas **abonētās datubāzes**: EBSCO, LURSOFT, LETONIKA, NAIS.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūra

Bibliotēkas Mācību telpā, datorapmācību nodrošināšanai grupās, ir 10 portatīvie datori. Plānveidīgi tiek turpināta datortehnikas atjaunošana – 2015.gadā darbiniekiem – 2, lietotājiem – 3 datori (Dienvidu filiālbibliotēkā).

Kopumā Bibliotēkā ir 41 dators, no tiem: 16 darbiniekiem, 25 - lasītājiem (4 - bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļā), 1 planšetdators, serveris, 5 multifunkcionālās iekārtas un 4 printeri.

Dienvidu filiālbibliotēkā kopumā ir 4 datori (3- lietotājiem), multifunkcionāla iekārta un printeris.

Saulkalnes filiālbibliotēkā - 4 datori (3- lietotājiem) un 2 multifunkcionālas iekārtas.

6.Novadpētniecības darbs

Organizēts un veikts visos galvenajos novadpētniecības darba virzienos, atbilstoši LNB metodiskajiem ieteikumiem, kā arī 2015. gadā tapušajai „Pierīgas novadu bibliotēku novadpētniecības koncepcijai (2015.-2020.)”.

Koncepcijas izstrāde bijusi viena no gada darba prioritātēm. Tai veltīts novadpētniecības darba seminārs 2015. gada maijā Daugmales bibliotēkā, organizēta koncepcijas izstrādes darba grupas sanāksme Rīgā un Baložu pilsētas bibliotēkā, kā arī koncepcijas tapšanas stadijā notikusi sadarbība un pieredzes apmaiņa ar Rīgas Centrālo bibliotēku, Saldus novada bibliotēku u.c.

Salaspils novada bibliotēkas novadpētniecības darba galvenais virziens joprojām veltīts novada aktuālāko notikumu dokumentēšanai un saglabāšanai dažādos informācijas nesējos, kā arī esošo resursu papildināšana.

Labvēlīgi priekšnosacījumi novadpētniecības darba intensitātes pieaugumam bijusi atsaukšanās uzņēmuma „Salaspils Siltums” pieprasījumam, sakarā ar muzeja veidošanu. Tika uzsākts digitalizācijas darbs, kā rezultātā **digitalizētas „Salaspils Vēstis” no 1996. – 2009.gadam 2021 lapas (JPG formāta attēli) jeb 469 laikraksta numuri.**

Uzņēmumam „Salaspils Siltums” – JPG formātā atlasīts, „izgriezts” un pārvērsts PDF formātā **131** avīžu raksts.

Regulāri izskatīti, kopēti un novadpētniecības datubāzē aprakstīti dažādi resursi par novadu un novadniekiem. Tā papildināta ar **1977** jauniem aprakstiem par Pierīgas reģionu kopumā, tajā skaitā par Salaspils novadu – ap **600**.

Turpināts darbs pie K. Skujenieka, A. Mauriņa, E. Mugurēviča, A. Neiburgas, K. Gūtmaņa u.c. novadnieku darbu un literatūras par viņiem atspoguļošanas novadpētniecības datubāzē, papildināta digitālā kolekcija „Salaspils: Vietas Notikumi. Cilvēki.”, kolekcija „Daugava”, rekatalogizēta Latvijas Tautas frontes aktivitātēm veltītā tematiskā mape (**121** ieraksts) u.c. resursi.

Papildināta un uzlabota e-kioska sadaļa- **Novadpētniecība**, kur skatāmas ar autortiesībām aizsargātās digitālās kolekcijas.

2015. gadā, sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, organizēta ceļojošā izstāde „Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās kolekcijās”. Tā papildināta ar planšeti „Salaspils novads digitālajās kolekcijās” ar akadēmiķa J. Stradiņa moto: „Bagāta un cienījama ir tā nācija, kas prot glabāt savu vēsturi, savas tradīcijas un veidojot jaunas, neiznīcināt senās.” Lai planšete taptu, noritējusi aizrautīga novada kultūrvēsturisko vietu fotografēšana un fotogrāfiju apstrāde. Rezultātā digitalizētas ap **100** fotogrāfijas, kuras pieejamas e-kioskā lokālai lietošanai.

Turpināts arī darbs ar tematiskajām mapēm. Jaunas mapes netika veidotas, jo „esam ceļā” uz digitālo formātu.

Pārskata gadā aktivizējusies bibliotekāru loma novadnieku savstarpējo kontaktu veidošanā, cenšoties ieinteresēt un iesaistīt novadpētniecības darbā iestādes, organizācijas un cilvēkus. Tā vairāki entuziasti, piemēram, Ilma Ozoliņa dokumentējusi daudzus notikumus un pasākumus novadā un sniegusi vērtīgu informāciju. Sadarbība notikusi arī ar Daugavas muzeju, Salaspils novada Domes Tūrisma un informācijas centru, vēsturnieku, žurnāla „Domuzīmes” redakcijas locekli Dr. Mārtiņu Mintauru, dzejnieku un atdzejotāju, Goda salaspilieti Knutu Skujenieku, vijolnieci Karlīnu Īvāni u.c.

Bibliotēkas vēsture regulāri papildināta, dokumentējot (aprakstot, fotografējot,) ikdienas notikumus bibliotēkā.

2015. gadā veikta dāvinājumu izpēte un atlase novadpētniecības krājumam, kā arī kopiju sagāde no izdevumiem, kas neatrodas bibliotēkā.

Turpināta novada pasākumu afišu un plakātu sistematizācija.

Sniegtas vairākas apjomīgas tematiskās uzziņas: *par dzimtu vēsturi, par mājvārdu pareizrakstību Doles salas appludinātajās teritorijās, par apvidvārdiem novadā, par novada ciemata „Mežezeri” vēsturisko izcelšanos, par ielu nosaukumiem, par Desu krogu Salaspils novadā, par Ziemeļu ielas 1. egles iedegšanas svētkiem. Īpaši pieprasīti ir bijuši dažādi fakti par aktuālām un ar novadu saistītām tēmām - par ūdensvada un kanalizācijas tarifiem pilsētā, par RAIL BALTICA Salaspils novadā, par jaunbūvētajiem mikrorajoniem, par Latvijas Nacionālā Botāniskā dārza Oranžēriju, par Salaspils novada simboliku, par politiski-represētajām personām novadā, par Barikāžu dalībniekiem-salaspiliešiem u.c.* Šo uzziņu izpilde notikusi sadarbībā ar Daugavas muzeju, Valsts Valodas Centru, Salaspils novada pašvaldības teritorijas plānotāju, Latvijas Nacionālo bibliotēku. Skat. arī Uzziņu un informācijas darbs.

„Bibliotēka ir durvis laikā” un mūsu durvis bijušas atvērtas plaši arī šogad, satiekoties kārtējā vakarēšanā ar „Goda salaspiliešiem”, čaklākajiem lasītājiem, grāmatu dāvinātājiem un bibliotēkas atbalstītājiem. 2015. gadā – tikšanās ar Latvijas universitātes (LU) asociēto profesoru etnomuzikoloģijā, komponistu Valdi Muktupāvelu - sīkāk skat. – **Pasākumi**.

Interesanta un aizrautīga bijusi gatavošanās arī Latvijas Bibliotekāru biedrības Ideju tirgum. Izveidota planšete un miniatūrafīšu stabs, kurā apzināti un atbilstoši noformēti interesantākie sludinājumi par Salaspili un salaspiliešiem 20. -30. gados.

Salaspils novada bibliotēkas stands Ideju tirgū

Nozīmīgs notikums bijis tulkotājam un atdzejojotājam Knutam Skujeniekam veltītā pasākuma apmeklējums Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, saistībā ar Polijas vēstniecības pasniegto apbalvojumu "Par nopelniem Polijas kultūras labā."

Novadpētniecības darba formas un metodes 2015. gadā bijušas visdažādākās- sākot ar bibliotēkas ekskursijām un beidzot ar lielākiem pasākumiem- sīkāk skat. **Izstādes un pasākumi.**

Pēdējos gados jūtami pieaugusi sabiedrības interese par novadpētniecības tēmām. Daļēji tas saistīts ar mācību iestāžu uzdevumiem, patriotisko audzināšanu skolās, novada svētku organizēšanu un citām pašvaldības aktivitātēm, plašsaziņas līdzekļos rīkotajiem konkursiem u.t.t.

7.Projektizstrāde

Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa un Saulkalnes filiālbibliotēka piedalās VKKF kultūras programmā – *Bērnu un jauniešu žūrija 2015 – lasīšanas veicināšanas programma.*

8.Methodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

2015.gada janvārī Ropažu novada Kārciema bibliotēka reorganizēta kā Ropažu novada bibliotēkas grāmatu izsniegšanas punkts. Līdz ar to statistikas uzskaitē 2015.gadā Pierīgas reģionā ir 40 publiskās bibliotēkas un 5 ārējie izsniegšanas punkti (Ropažu novadā – 3; Inčukalna novadā -1; Babītes novadā – 1).

Viens no Salaspils novada bibliotēkas galvenajiem uzdevumiem ir uzturēt novadu bibliotēku darba kvalitāti un veicināt to tālāktīstību, tādēļ:

a) veikta bibliotēku apmeklēšana (kopumā vizitācijās pavadītas 13 dienas) **un** darba pamatprocesu **vērtēšana:**

- novadpētniecības darbs, dokumentācija, krājums, informatīvi bibliogrāfiskais darbs;
- darbs ar bērniem un jauniešiem – literatūras nodrošinājums, izdevumu novietojums plauktā un tā atbilstība eksemplāru ziņām BIS Alise-i, lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana;
- darbs BIS Alise – WebPac, lasītāju datubāze u.c.;
- bibliotēkas atpazīstamība sabiedrībā. Publicitāte;
- profesionālā pilnveide, kvalifikācijas paaugstināšana.

b) sniegta metodiskā un konsultatīvā palīdzība reģiona bibliotekāriem par:

- bibliotēkā darba procesiem (krājuma attīrīšana, norakstīšana un inventarizācija);
- darbs BIS Alise-i, elektroniskā kopkataloga kvalitātes nodrošināšana;
- bibliotēkas darbību reglamentējošo dokumentu sakārtošana;
- telpu iekārtošanu, krājuma izvietošanu un noformēšanu u.c.

Skat arī 3. nod.

2015.gadā **Pierīgas reģiona bibliotēkām** kā **prioritāte** bija izvirzīta **Novadpētniecība**. Tika izveidota Novadpētniecības darba grupa, kurā ietilpa 11 pārstāvji no 7 novadiem. Darba grupa tika izveidota ar mērķi, lai noskaidrotu Pierīgas reģiona bibliotēku vēlmes un nākotnes plānus darbā ar uzkrātajiem novadpētniecības materiāliem.

Darba grupa klātienē tikās, lai diskutētu par Novadpētniecības koncepcijas projektu un vienotos par laika termiņiem, kad iesūtāmi koncepcijas labojumi, ierosinājumi un papildinājumi. Novadpētniecības koncepciju pabeigta 2015.gada decembrī. Tas ir saistošs dokuments visām Pierīgas reģiona publiskajām bibliotēkām ar izstrādātu kopīgu rīcības

programmu un iespējamiem rīcības modeļiem. Arī katra bibliotēka ir izstrādājusi sava novada / pagasta novadpētniecības darba koncepciju.

Organizētie profesionālās pilnveides pasākumi Pierīgas reģiona publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem:

- „BIS Alise un Tiesībsargs”, 4.februāris
 - Jaunumi un aktualitātes BIS Alise / *S.Pogule, Tieto Latvia*
 - Aktualitātes no Tiesībsarga / *R.Siliņa, Tiesībsarga Komunikācijas un starptautiskās sadarbības nodaļa vadītāja*
 - Tikšanās ar rakstnieci Ainu Liepiņu
 - Novadpētniecības darba grupas tikšanās
- „Fizisko personu datu aizsardzība un Autortiesības bibliotēkā”, 4.marts
 - Fizisko personu datu aizsardzība / *E.Kļaviņa, Latvijas Nacionālās bibliotēkas juriste*
 - Autortiesības bibliotēkā / *R.Gulbis, KM Autortiesību nodaļas vadītājs*
 - Pārskats par 2014.gadu, aktualitātes / *E.Gleizde*
- „LNB UDK un Autoritatīvo ierakstu datubāzes”, 8.aprīlis
 - LNB UDK datubāze / *E.Eglīte, Latvijas Nacionālā bibliotēka*
 - Autoritatīvo ierakstu datubāze / *J.Sauka, Latvijas Nacionālās bibliotēka*
 - Komiksa „Lāčplēša hronika” prezentācija / *stāsta grāmatas autors Kao*
 - Grāmatas „Caur sirdi plūstošā dzīve” prezentācija / *stāsta grāmatas autore I. Vilka*
- „Sadarbībā ar Daugmales pagasta bibliotēku organizēts novadpētniecības seminārs Daugmales pagastā”, 20.maijs
 - Novadpētniecības darbs Rīgas Centrālajā bibliotēkā / *Z.Geršmane, I.Sallinene, RCB*
 - Novadpētniecības koncepcija Pierīgas reģiona bibliotēkām / *K.Klempnere, Salaspils novada bibliotēka*
 - Kultūrvēsturiskais mantojums Daugmales pagastā / *V.Cīrule, Daugmales pagasta bibliotēka; Z.Matisone Daugmales pamatskola*
 - Apmeklēta Daugmales pagasta un Daugmales pamatskolas bibliotēkas, Jāņu kalns un Nāves sala
- „Organizācijas tēla veidošana”, 7.oktobris
 - Organizācijas tēla veidošana / *K.Pots, Cēsu novada pašvaldības Komunikācijas nodaļas vadītājs*
 - Raiņa dzīves un darba vietu topogrāfija Latvijā un pasaulē / *G.Jablovska, Raiņa un Aspazijas mājas galv. speciālists*
 - Aktuālā informācija / *D.Orbidāne, E.Gleizde, Salaspils novada bibliotēka*
- „BIS Alise jaunumi un Bibliotēku statistika”, 4.novembris
 - BIA Alise jaunumi / *S.Pogule, Tieto Latvia*
 - Bibliotēku statistika / *B.Bierne, Latvijas Nacionālās bibliotēka*
 - Sadarbības piedāvājumi bibliotēkām no apgāda „Jumava” / *pārstāvis no izdevniecības*
 - Novadpētniecības koncepcija Pierīgas reģiona bibliotēkām / *K.Klempnere, Salaspils novada bibliotēka*
 - Aktualitātes / *E.Gleizde*

Citas metodiskā darba aktivitātes:

- pārskatu gatavošana par bibliotēku darbu un ziņojumu sūtīšana pašvaldību vadītājiem;
- statistikas ziņas un gada teksta atskaišu apkopošana par Pierīgas reģiona publiskajām bibliotēkām;
- sistematizēti un analizēti Salaspils novada bibliotēkas struktūrvienību darba plāni;
- informācijas, darbības koordinācija un līdzdalība dažādos konkursos un pasākumos;
- vadīta prakse LNB Kompetenču attīstības centra Profesionālās pilnveides programmas „Informācijas un bibliotēku zinību pamati” studentei.

- veikta informācijas koordinēšana un citu institūciju pieprasīto datu apkopošana;
- Pierīgas reģiona publisko bibliotēku un skolu bibliotēku darbinieki regulāri informēti par jaunākajiem metodiskajiem materiāliem un aktuālāko informāciju nozarē.

Organizētie pasākumi vietējā un reģiona mērogā:

- Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi (LBJLP, IBBY Latvijas nodaļu) tika rīkots „Plašā Apvāršņa konkurss” Pierīgas reģionā. Tā galvenais temats bija Raiņa un Aspazijas darbi, idejas un dzīvesstāsti, kuri tika aktualizēti mūsdienu bērnu lasīšanas pieredzē. Vairāk par konkursu skat. 4.nod.
- 28.augustā organizēts profesionālās pieredzes apmaiņas brauciens uz Cēsu novadu, kur tika apmeklēta Cēsu Centrālā bibliotēku un Amatas novada Līvu bibliotēku. Braucienā piedalījās 47 bibliotekārie darbinieki.
- 2015.gada 9.decembrī Ādažu novadā organizēts Gada noslēguma pasākums, to apmeklēja 62 dalībnieki.

Pierīgas reģiona publisko bibliotēku telpas

2015.gada 19.jūnijā jaunās telpās tiek atklātas *Ādažu novada bibliotēka* un *Ropažu novada Zaķumuižas bibliotēka*.

9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēka atrodas renovētā un bibliotēkas vajadzībām pielāgotā ēkā, telpu kopējā platība ir 1435 m², no kuriem 1000 m² izvietoti 2 stāvos un tiek ekspluatēti gan lietotāju, gan bibliotēkas darbinieku vajadzībām. Lasītāju vietu skaits 103 (ieskaitot mācību telpu ar 45 vietām).

Lasītavā iekārtota klausītava ar mūzikas CD, DVD, klausāmgrāmatām un atbilstošu skaņu tehniku.

Lasītāju ērtībām ēkas ārpusē izvietota grāmatu u.c. dokumentu nodošanas iekārta, kas ļauj nodot bibliotēkā paņemtos dokumentus ārpus bibliotēkas darba laika.

Dienvidu filiālbibliotēka atrodas daudzdzīvokļu ēkas 1.stāvā (platība- 62,1 m²).

Saulkalnes filiālbibliotēka arī atrodas daudzdzīvokļu ēkas 1.stāvā (platība- 61,1 m²).

10. Bibliotēkas personāls

2015.gada nogalē bibliotēkā strādāja 13 bibliotekārie darbinieki un direktore, no tiem:

- ar maģistra grādu soc.zin. – 5
- ar bakalaura grādu soc.zin. – 3
- ar 1.līmeņa profesionālo jeb koledžas izglītību - 1
- ar profesionālo vidējo izglītību – 2
- ar bakalaura grādu citā jomā - 2
- ar augstāko izglītību citā jomā - 1

Vēl bibliotēkā strādā 8 tehniskie darbinieki, no tiem 2 - pusslodzē, 2 - astotdaļslodzē.

Dienvidu filiālbibliotēkas vadītājam ir augstākā bibliotekārā izglītība (līdz 1993.g.)

Saulkalnes filiālbibliotēkas vadītājam ir bakalaura grāds soc.zin.

Darbinieku profesionālā pilnveide

1. Kursi un semināri

Norises laiks	Kursi, lekcijas u.c. pasākumi	Iesaistītie darbinieki	Stundas
18.februāris	Darba kārtība kā darbinieka saistību pamats – Darba likuma un dokumentu pārvaldības aspektā	1	6
5.marts	LNB Apaļā galda diskusija	2	4
23.marts	Seminārs „Jaunie MARC21 lauki personu un institūciju autoritatīvajos ierakstos”	2	4
24.marts	Seminārs „EBSCO Discovery Services un EBSCO eBooks”	2	5
27.aprīlis	LNB Priekšmetu saraksts un tā izmantošana	2	8
14.maijs	Atvaļinājumu piešķiršanas un aprēķināšanas kārtība	1	8
15.maijs	Sapulču vadīšana un publiskās uzstāšanās prasmes	1	6
4.jūnijs	Pozitīvās domāšanas stratēģija mūsdienīgā saskarsmē	1	6
5.,6. oktobris	Elektronisko informācijas resursu komplektēšana	2	16
29.septembris	Rudens godi, dievības un tradīcijas latviskā dzīvesziņā	1	3
9.oktobris	Informatīva tikšanās par gatavošanos „Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļai”	1	6
30.oktobris	Padziļinātie kursi BIS Alise administrēšanā	1	8
4.novembris	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	2	6
5.novembris	Bibliotēkas pakalpojumu mērķgrupa – bērni un jaunieši	1	6
11.novembris	Digitalizācijas praktikums	1	6
27.novembris	Literāru pasākumu veidošana, pielietojot improvizācijas spēļu metodiku	1	6
25.novembris	Reģionu galveno bibliotēku direktoru seminārs	1	5
1.decembris	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	1	5
2.decembris	BIS Alise – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	16	8
6 x	Semināri reģiona bibliotekāriem		

2015. gadā profesionālās pilnveides pasākumiem izlietoti 827 EUR, vieslektoru (reģionālie semināri) apmaksai – 364,23 EUR

Apmeklētie:

kongresi un konferences

- Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem „Saule pati bērnu veda. Rainis. Aspazija. Savas debestības.”, Rīga, 2015.gada 17.aprīlis
- LBB 17.konference „Dinamiskas bibliotēkas; piekļuve, attīstība un pārmaiņas” un Ideju tirgus, Rīga, LNB, 2015.gada 13.oktobris
- Starptautiska konference „Grāmatniecība un bibliotēkas Jelgavā un Šauļos līdz 1940.gadam”, Jelgava, 28.oktobris. Organizē Jelgavas Zinātniskā bibliotēka sadarbībā ar LNB.

pasākumi

- LNB pasākumu cikla „Tiekamies bibliotekāru stāvā: jaunieguvumi un pieredze” kārtējā saruna – diskusija „Senioru mūžizglītība – nozīmīgs priekšnoteikums dzīves kvalitātes uzlabošanai”, 2015.gada 24.marts, Rīga
- „...radošas sarunas ar Latvijas Bibliotekāru biedrības valdi...”, kopā sanākšana reģionu bibliotēku pārstāvjiem, 2015.gada 29.aprīlī, Kultūras informācijas sistēmu centrā, Rīgā

- Lasāmgrāmata bērniem „Vaifija skola” atvēršanas svētki, Rīga, RCB, 19.augusts
- Izdevniecības „Jumava” organizētais grāmatas „Ar pasaules garšu mutē” prezentācijas pasākums. Īpašie viesi - Pasaules latviešu klaidoņu brālības biedri Bruno Šulcs un Juris Visockis, Lielvārde, 20.augusts
- Jāņa Ūdra vēsturiskā romāna Braila rakstā "Meierovics. Trīs Annas" atvēršanas svētki, Rīga, Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, 21.augusts. Jāņa Ūdra sarakstītais biogrāfiskais romāns ir par pirmo Latvijas ārlietu ministru Zigfrīdu Annu Meierovīcu. Braila rakstā reproducētā grāmata veido piecus biezus sējumus.
- LNB Pasākumu ciklā „Tiekamies bibliotekāru stāvā” saruna par IFLA ģenerālkonferencē gūtajiem iespaidiem, Rīga, 30.septembris
- LNB pasākumu cikla „Tiekamies bibliotekāru stāvā: jaunieguvumi un pieredze” kārtējā saruna ar Kuldīgas novada Pelču pagasta bibliotēkas vadītāju, Rīga, 24.novembris
- „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2014” atvēršanas svētki, 3.decembris.

pieredzes apmaiņas braucieni

- Salaspils novada pašvaldību kultūras iestāžu darbinieku pieredzes apmaiņas brauciens uz Jēkabpili, 2015.gada 10.februāris (organizē Salaspils novada Dome).
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra sadarbībā ar Nīderlandes IBBY nodaļu organizētais pieredzes apmaiņas brauciens uz zinātnes centru *Z(in)oo* Cēsīs un *Lotes ciemu* Igaunijā.
- Kultūras speciālistu pieredzes apmaiņas brauciens uz Talsiem un Rūmenes muižu Kandavas novadā, 2015.gada 8.oktobris (organizē Salaspils novada Dome).

11. Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

2015.gadā Bibliotēkas un tās struktūrvienību pamatfinansējumu veidoja **Salaspils novada domes (295888,74 EUR)** piešķirtais budžets. **Papildus** budžetā iegūti **21702,40 EUR** (maksas pakalpojumi), tai skaitā līgumi ar 16 pašvaldībām (20610 EUR).

Kopumā Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību darbības nodrošināšanai **izlietoti 317591,14 EUR** no tiem:

1. Bibliotēkas krājuma papildināšanai– 19285,60 EUR (t.sk. 5292,84 EUR periodiskajiem izdevumiem)
2. Datortehnika u.c. biroja tehnika (pamatlīdzekļi)– 3830,15 EUR
3. Mazvērtīgais inventārs (krēsli, mēbeles u.c. aprīkojums) – 1324,62 EUR
4. Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi –3045,15 EUR

Finansu piesaiste Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju nodrošināšanai – finanšu apjoms funkciju veikšanai ir saskaņā ar 2013.gadā sastādīto tāmi.

12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

2015.gadā **Bibliotēkā viesojušās** 4 grupas - 70 kolēģi no Latvijas publiskajām bibliotēkām un ārzemju viesi.

Sadarbība notiek ar Daugavas muzeju, Salaspils vidusskolām, pirmsskolas izglītības iestādēm, kultūras namiem un citām Latvijas bibliotēkām. Skat. arī pie Novadpētniecības

Bibliotēkas direktore D.Orbidāne ir Latvijas bibliotekāru biedrības valdes locekle, darbojas Latvijas Bibliotēku padomē un jau vairākus gadus Salaspils novada domes Kultūras projektu komisijā.

Iestādes darbības atspoguļojums sabiedriskās saziņas līdzekļos

Paziņojumi par Bibliotēku ir pieejami arī Salaspils novada domes mājaslapā – www.salaspils.lv. Sadarbība notiek ar „Rīgas Aprīņa Avīzi” un „Salaspils Vēstis”, kur regulāri tiek publicēta informācija par aktivitātēm bibliotēkā.

Par lielākajiem pasākumiem Bibliotēkā tiek informēts Bibliotēku portāls www.biblioteka.lv.

Pasākumi un izstādes

2015.gads bijis radošiem notikumiem bagāts. Tas aizvadīts Raiņa un Aspazijas jubilejas zīmē valsts mērogā un katras iestādes izpausmēs.

Atsaucoties Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas “Raiņa un Aspazijas gads” ietvaros organizētā projekta “Pastāvēs, kas pārvērtīsies” aicinājumam un sadarbībai ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, **Bibliotēkā** organizēts **pasākumu cikls „Dižgari dzīvē un daiļradē – nesatīktais mantojums”** – 4 tematiskie pasākumi ar vienotu logo.

Pirmais pasākums - literāri-muzikāls eksperiments „Vienmēr blakus, ... vēl aiz laika” ar rakstnieka, tulkotāja, grāmatas „Rainis un viņa brāļi” autora Roalda Dobrovenska, radiožurnālistes, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Projektu vadītājas Liegas Piešiņas un salaspilietes, altistes Karlīnas Īvānes un pianistes Ineses Vaļinieces piedalīšanos. Pirms tam noritējis aizrautīgs pasākuma sagatavošanas laiks, pārlasīti Raiņa un Aspazijas darbi un kritika, dzirdēti baroka mūzikas dažādi izpildījumi līdz tas izskanējis kā *Novada svētku* daļa. Tikšanās laikā priekšplānā - Raiņa dzīves atspulgi Roalda Dobrovenska „apdarē”. Raiņa pētnieks stāstīja par piedzīvoto grāmatas tapšanas ceļā, ko paspilgtināja mūziķes ar saturam rūpīgi atlasītiem skaņdarbiem. Pasākumā lieti noderēja arī bibliotēkas īpašumā jauniegūtās digitālās klavieres. Muzicēt neatteicās arī R. Dobrovenskis. Pasākums pulcēja 72 klausītājus.

Roalds Dobrovenskis, Liega Piešiņa, Karlīna Īvāne un Inese Vaļiniece

Otrais pasākums norisinājās Bibliotēku nedēļā - tikšanās ar Raiņa un Aspazijas muzeja galveno ekspertu, grāmatas „Just dziļi dzīvību un nāvi” sastādītāju, Dr.philol. Jāni Zālīti. Viesa stāstījums tika veltīts Jāņa Ziemeļnieka radošajai sadzīvei un Aspazijas lomai tajā.

Arī trešais cikla pasākums bijis izglītojošs. Pierīgas novadu bibliotēku darbiniekiem tika dota iespēja noklausīties Raiņa un Aspazijas mājas galvenās speciālistes Gaidas Jablovskas lekciju „Raiņa dzīves un darba vietu topogrāfija Latvijā un pasaulē”, uzdot jautājumus un diskutēt par mazāk zināmiem faktiem dzejnieces biogrāfijā un daiļradē.

Raiņa un Aspazijas jubilejas ciklu Salaspils bibliotēkā noslēdza mākslas zinātņu doktores Zanes Radzobes zinātniskais lasījums „Sievietes Aspazijas dramaturģijā”. Latvijas universitātes docente spilgti „izzīmēja” Aspazijas lugas „Atriebēja”, „Vaidelote”, „Zaudētās tiesības”, „Sidraba šķidrums”, „Aspazija” u.c. Klātesošajiem, atkarībā no iepriekš lasītā, bija iespēja pieņemt vai noraidīt pētnieces atšķirīgo redzējumu un viedokli.

Kopumā Raiņa un Aspazijas jubilejas gads bibliotēkā noslēdzies ar secinājumu, ka gatavojot pasākumus, daudz „restaurējām” arī paši – bibliotekāri un ieguvums ir bijis dubults.

Pie jau tradicionālajiem bibliotēkas pasākumiem jāmin **Jaungada svinēšana** kopā ar bibliotēkas atbalstītājiem, čaklākajiem lasītājiem, Goda salaspiliešiem, bijušajiem darbiniekiem. Bibliotēkā viesojās mākslas doktors, Latvijas universitātes (LU) asociētais profesors etnomuzikoloģijā, komponists Valdis Muktupāvels. Viņš stāstīja par latviešu tautas populārāko skaņu rīku vēsturi un demonstrēja to skanējumu. Liecības tautasdziesmās, instrumentu spēlēšana, dziedāšana un vēstījums ar humoru par nopietno no senatnes pūra raisīja vieglu, gaišu, siltu noskaņu, kas klausītājus vēra priekam, smaidam un sarunai.

Jaungada pasākums ar V. Muktupāvelu

Bibliotēku nedēļā aprīļa nogalē izskanēja bibliotekāriem veltītais pasākums ar fotogrāfiju izstādi „Bibliotekārs mainīgā vidē” ar darbinieču sagatavotu muzikālu priekšnesumu.

I.Zariņa un K. Klempnere

Dzejas dienu pasākums noritējis mazliet netradicionāli - ar pasākumu „Sauc to par gaismu sev iekšā” (J.Peters). Tā laikā tika atklāta Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības un arhitekta Jāņa Dripes veidotā fotoizstāde „Latvijas mazās gaismas pils”. Dzeja šoreiz skanēja pasākuma otrajā daļā Liepājas teātra aktrises Sigitas Jevglevskas un mūziķa, akustiskās ģitāras virtuozā, pedagoga Māris Kupča izpildījumā koncertprogrammā „Grēcinieka lūgšana...”. Pasākumā piedalījās arī LNB Atbalsta biedrības direktore Olita Pričina -Voitika un Salaspils novada bibliotēkas renovētās ēkas (2011. g.) arhitekte Ieva Jansone, Salaspils pašvaldības pārstāvji un kultūras iestāžu, skolu darbinieki.

Dzejas dienu pasākums 2015

Aizvadītais gads bijis ražens arī ar darbinieku apaļām jubilejām, tām par godu kolektīvs devies izzinošās ekskursijās uz skaistākajām Latvijas vietām.

Izstādes

Arī 2015. gadā turpinājām informēt un stāstīt saviem lasītājiem gan par aktualitātēm grāmatniecībā, gan par ievērojamiem notikumiem valsts un novada dzīvē.

Regulāri izlikta informatīvas ikmēneša izstādes par svarīgākajiem notikumiem, jubilejām un atceres dienām...mēnesī. Sistemātiski mainīta informācija izstāžu standā „Aktuāli” un „Jaunami”, kas apmeklētāju iecienīta.

Gadu aizsāka izstāde veltīta arhitektam, LNB projekta autoram Gunāram Birkertam, atzīmējot 90.gadadienu.

Februārī, atceroties žurnālista, kultūras vēsturnieka, valodnieka Konstantīna Karuļa simtgadi, lasītavā bija aplūkojama literatūras izstāde, kas atspoguļoja viņa bagātīgo devumu valodas pētniecībā un attīstības vēsturē.

Tai sekoja divas tematiskās izstādes. Vienā no tām bija iekļautas grāmatas par mīlestības līkločiem un krustcelēm, atspoguļotiem ievērojamu cilvēku vēstulēs, dienasgrāmatās un atmiņu stāstos. Otrā - veltīta Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai un 1949. gada deportāciju atcerei.

Literatūras izstāde „Vārds no jauna reizē ar cilvēku piedzimst” – veltīta dzejniecei, tulkotājai Ludmilai Azarovai, atzīmējot viņas 90. jubileju, bet izstāde „Nu deri zvērestam...” /M.Zālīte/ - Latvijas Republikas Neatkarības pasludināšanai.

Novadpētnieciska satura izstāde „Turaidas Dainu kalnam - 30” bija aplūkojama vasarā, tā aicinot interesentus doties nelielā ceļojumā uz Siguldas un Krimuldas novadu.

Latvijas izzināšanai veltīta arī LNB veidotā ceļojošā izstāde „Latvijas pilsētas grāmatās un digitālajās kolekcijās” ar 30 grāmatām un 4 planšetēm. Kolekcija papildināta ar 2 CD, 4 kartēm un 1 planšeti par Salaspili.

Otrajā pusgadā organizētas **vairākas personālizstādes** - dzejnieces, literatūrzinātnieces Lalitas Muižnieces 80.dzimšanas dienai, gleznotāja Ausekļa Baušķenieka darba mūžam, Dainu Tēva 180.dzimšanas dienai, literatūras izstāde Jura Podnieka atcerei, atzīmējot 65 dzimšanas dienu ar plašu publikāciju spektru par viņa ieguldījumu Latvijas dokumentālajā kino un nozīmi kino vēsturē, tematiskā kopa veltīta salaspilietim, Dr. biol. Kristam Gūtmanim viņa 90. gadu jubilejā.

Saturiski un informatīvi bagātas bijušas periodikas izstādes ciklā „Laikrakstiem *Diena* un *Neatkarīgā Cīņa* - 25” un Latvijas Republikas Proklamēšanas 97.gadadienai veltītā literatūras izstāde, kuras ietvaros izstādīti izdevumi par Brāļu kapu ansambli (100) un Brīvības pieminekli (80).

Izstāde „Laikrakstam *Diena*-25” un izstāde „Raiņa un Aspazijas antikvitātes”

Tā kā bibliotēkai ir ievērojams antikvāro grāmatu klāsts, lielu lasītāju interesi izraisījusi Raiņa un Aspazijas darbu *seniespiedumu* izstāde.

Bibliotēkas pasākumi un izstādes apmeklētas arī organizēti grupā, piemēram, Ikšķiles senioru kluba biedri ar lielu interesi iepazinās ar bibliotēku un izstādi „Latvijas mazās gaismas

pilis". Tāpat Salaspils 1.vidusskolas 12 klases skolēniem tika organizēta literārā stundā par trimdas rakstniekiem.

Vairāk par pasākumiem un izstādēm: <http://www.biblioteka.salaspils.lv>

Kopumā **2015. gadā noorganizētas 17 apjomīgas literatūras izstādes**, tajā skaitā 2 ceļojošās izstādes no Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma un notikuši **7 pasākumi**. Izstādēs izlikta 398 iespieddarbu vienības, no kurām vairāk kā 200 - monogrāfijas. Diemžēl, lasītāju ieinteresētība par literatūras izstādēm gadu no gada sarūk, jo bibliotēkas apmeklētāju vidū arvien vairāk steidzīgu/neieinteresētu apmeklētāju.

Kopā 2015. gadā bibliotēkas pasākumus un izstādes apmeklējuši vairāk kā 700 interesenti.

Kā veiksmes stāstu var minēt Raiņa un Aspazijas gadam veltītu pasākumu ciklu gan pieaugušo, gan bērnu auditorijai.

Reģiona līmenī darbietilpīga, bet rezultatīva izveidojās ***Pierīgas novadu bibliotēku Novadpētniecības koncepcijas izstrāde***. Tā sākās ar katra novada kultūrvēsturisko materiālu, personu un institūciju apzināšanu, darba metožu noteikšanu un rīcības programmu šo materiālu pieejamības nodrošināšanai.

Izmantojot Salaspils novada bibliotēkas struktūrvienību vadītāju atskaites, pārskatu sagatavoja Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne